EL POBLE CATALÀ

Director: I. RIBERA i ROVIRA — Administrador-gerent: F. d'A. PLANAS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ EST, 16. TELEFON 2298 — ANY XII. NÚM. 3616 -- BARCELONA, DILLUNS, 15 DE FEBRER DE 1915 -- UN NÚM. 5 CÉNTIMS — IMPRENTA I ESTEREOTIPIA EST, 16. TELEFON 2298

L'UNITAT ESPIRITUAL DE CATALUNYA

LA GUERRA CIVIL

Entre els catalans de França i alguns catalans germanofils d'aquí, s'originen grans desacords patriòtics

Delateu!

Ben dolorós per a nosaltres — patriotes lliberals—ha d'esser-nos veure com nostres germans de Patria, els catalans del Rosselló, comencen a recollir les calumnies i monstruositats que els elements dretistes de nostra terra llencen damunt la noble França.

En aquestes hores tristes per la causa de la Llibertat, hem de laborar nosaltres en sentit de que els braus fills del Canigó no ignorin quins estàn al costat d'ells i quins són els que calumnien i rebaixen l'heroic nom de la França.

Un dia és En Gustau Violet qui es dol amargament de les campanyes germanòfiles; més tard és una esmirada personalitat religiosa de França, gran amiga de Catalunya, i avui en Lluís Pellissier, distingit escriptor de la Catalunya francesa, en un article publicat al diari de Perpinyà *Le Roussillon*, en el qual diu que «després de la guerra arreglarem comptes amb els catalanistes de *La Veu de Catalunya*.»

Es arribada l'hora en que necessariament hem de parlar i obrar tal com sentim, ja que fora una gressa covardía permetre que 'l bon nom de Catalunya fos deshonorat impunement i a espatlles d'uns mal entesa neutralitat.

Tots sabem que, per part dels que s'anomenen ells mateixos «els esquerrists», s'està laborant a Catalunya per crear una opinió suicida per ella; i per desgracia nostra son ja masses els qui formen aquesta «selecció». Gens difícil és trobar avui i a cada moment homes que en altres temps defensaven amb tota l'ànima, la més completa llibertat que pugui fruir un poble i ara, com que dona més pose de sabi, sentim com contradiuen sense respecte tot l'ideal hermós que ells predicaven! I molts d'ells encara són joves!

Mes no temeu, germans de Patria; no temeu, catalans del Rosselló. Vosaltres ja heu dit la vostra paraula. Els Violet, els Pellissier, els Delpont, vosaltres que coneixen tant a Catalunya heu assenyalat quins sóa els enemics de la Veritat, que tenim a casa nostra. Ara ens toca a nosaltres—patriotes lliberals—de posar-los el peu a rotllo, descobrint-los el baix tom de la seva campanya reaccionaria i la seva claudicació patriòtica. No defallirem pas en la noble defensa de la causa del Dret i de la Justicia.

JOSEP CASTAÑÉ

* * *

L'article a que fa referencia el nostre amic En Josep Castañé, el traduim íntegre del diari de Perpinyà *Le Roussillon*, diari ultraconservador que per aquest motiu hauría d'estar en bones relacions amb l'orgue dels regionalistes catalans. Però el patriotisme ho ofega tot, fins les simpaties confessionals; i és per això que'ls nostres germans del Rosselló—conservadors, lliberals o republicans—no perdonaràn mai als regionalistes de Catalunya la seva actitut germanòfila, ni les injuries a Bélgica i el menyspreu a França que han demostrat palesament els meners esperituals de *La Veu de Catalunya*.

Convé, emperò, que la campanya germanòfila del confrare — entre els lectors o protectors del qual, ben segur hi haurà algún industrial o comerciant que fa bons negocis amb França, actualment —no caigui com una taca d'oprobi damunt tot el poble de Catalunya.

Ja sabem que hi ha algú que li convé fer veure que la opinió catalana és germanòfila. I fins recordem haver llegit en el *Daily Mail* que l'escriptor francès Jules Bois, guan darrerament va ésser a Madrid, algú li va insinuar amb tota mala intenció, que a Espanya, allà on hi havíen més germanòfils era a Andalusía i a Catalunya.

No és cert. De Catalunya podem afirmar nosaltres, els representants del partit popular més extès per la nostra terra, que la opinió de la democracia catalana, està, en sa totalitat, en favor de la França i per la causa nobilíssima dels Aliats. Ni pot deixar d'ésser aixís. La democracia catalana, lliberal i patriòtica sab compendre que la causa dels Aliats és la causa del Dret de les petites nacions, i el triomf de França i Anglaterra és la victoria de la Democracia.

A Catalunya només els partits ultramontans, particularment els carlins i els regionalistes, són germanòfils, però aquests partits formats a base de oligarguíes plutocràtiques, no tenen arrel en l'ànima popular. Ara, amb motiu de la guerra europea, s'ha repetit a Catalunya—i creiem arreu d'Espanya —el fet tradicional de que, per als reaccionaris, el séu reaccionarisme ho és tot, i an aquest supediten tota mena de sentiments i interessos... menys el negoci, des de la patria a la familia. I diem menys el negoci, perque avui, aquí, hi ha molta gent i molts diaris germanòfils perque la *cosa* dona més. Si la germanofilia els toqués el calaix, adéu conviccions.

Diu el periòdic de Perpinyà, *Le Roussillon*:

DE LA GUERRA

Les monstruositats germanòfiles

I que n'és de repugnant la lectura dels periòdics germanòfils! N'hi ha per agafar-los i tirar-los al foc. Però, de totes maneres, reflexionant, veiem que'ls nostres valents soldats cada matí al llitar amb els «Boches» s'hi abraonen, sense mirar que s'embruten les mans.

Allavors, els «nobilitats de la premsa», perquè no hem també de combatre sense consideració aquesta «adulterada» mentalitat germanòfila que ha corromput la conciencia de tants neutrals?

Vencem, doncs, en nosaltres mateixos aquesta instintiva repulsió que'ns causa «La Veu de Catalunya», obrim el número 3 del corrent i hi llegim:

«CRONIQUES TECNIQUES DE LA GUERRA. — Capítol d'errors... 5 — Té dret l'Italia de pendre les regions italianes de l'Austria? No — diu el redactor de «La Veu». — I per què l'Austria no ha de sofrir les conseqüencies militars de la guerra europea que ella ha sigut la primera en provocar? «Perquè hi apavaa», se li pot respondre.

«... 7. — Els alemanys cometen mil crudeltats. — Aquesta raó haurà d'ésser examinada després que'ls aliats hagin fet sis mesos de guerra en territori alemany. Nosaltres no neguem pas alguns fets evidents ni excusem a ningú; nosaltres diem que és necessari esperar algún temps la discussió d'aquest argument... U. C. de E. M.»

Aquestes inicials de la firma volen dir «Un capità d'Estat Major»; un capità ben singular, a fé, i que no encaixaria pas malament a l'estat major d'una tribu d'indis.

Car, com es veu, aprovà — per lo mateix que no els desaprova pas — els refinats procediments tortorics practicats pels alemanys: ciutats obertes bombardejades, granges incendiades, vells i criatures assassinats, dònes i noies violades i torturades. Els hotentots no són pas certament més sanguinaris.

Es veu, doncs, que aquest «capità menyas», si dirigís alguna vegada tropes d'invasió, no s'oposaría en lo més mínim a les crudeltats que elles poguessin cometre, tant contra els soldats enemics com contra la población desarmada. Em sembla molt paresent aquest procedir amb el dels Pells-roges.

* * *

En quant a la pretensió de no tenir una crudeltat com a tal sinó al cap d'un any o dos, no deixa d'ésser una cosa meys monstruosa.

De manera, doncs, que un crim no és un crim sinó al cap d'un any de comès? Des de quan no deu blasmar-se al seu autor, sinó després que la família de la víctima hagi fet altre tant? Per a poder fer en aquell moment les paus uns i altres. Fóra, des d'ara els tribunals de justicia i les condemnes! Us han mort el pare, la mare, la dona, el fill, el nebot? No és res; la presó preventiva o un simple arrest será suficient.

Es aquesta una moral que'ls nostres «apaches», de sí tant malignes, no han encara gosat introduir en el tribunal criminal. Será potser que aquest «braus capità d'estat major és pitjor que ells? Per altra part, an aquest pas, el venerable cardenal Mercier, deu ésser tingut per «bestia grossa»; tenía d'esperar a escriure la seva carta pastoral que'ls belgues hagessin invadit l'Alemanya, i produit alguns estropicis; mentres no arribessin an aquest punt, era precis callar, emmudir, deixar fer llurement als «Boches», no pertorbar la defensa dels catòlics belgues ultratjats i deixar de posar-se a la disposició del rei Albert. El cardenal Amette i el cardenal de Cabrières, que li han testimoniat la seva simpatia no són sinó dos evalents imbecilles que s'entreguen a la sensiblería, cosa que en temps de guerra no's pot comportar de cap manera.

El mateix Papa, que acaba de recordar «que'l reialme de la Bèlgica, encara que ocupat per l'estranger, conserva la seva existencia legal», és ficar-se, després de això, en lo que no l'importa, no essent sinó un pobre «ximple», qui no té la més lleugera comprensió de la moral moderna, segons U. C. d'E. M. de Catalunya!

* * *

Ademés, si els soldats francesos i belgues s'entreguen, més tart, a Alemanya, a algún excés, qui podrà reptar-los i tirar-los en cara els fets? Els alemanys? No, certament, no serán ells, que han començat donant un negre exemple i que amb el seu procediment han justificat certes represalies que puguin cometre francesos i belgues a l'Alemanya.

Si un soldat belga, a qui els teutons li han afusellat tota la seva familia, afusella, a son torn, alguns alemanys, qui s'atrevirà a reprovar-li? Si un de nostres soldats, ja de Flandes, ja de la Lorena, a qui li ha sigut incendiat el seu poble o ciutat, cala foc a una población alemanya, qui li trobrà mal fet? I la responsabilitat d'aquestes represalies no cau de plé sobre'ls alemanys que les hauràn provocades? Car, entre'l bandit que ferexa a un vianant d'un cop de punyal i aquest vianant que li contesta amb una garrotada o amb un cop de «puny americà», no és per ventura sempre criminal el bandit? I pot venir a la ment de cap persona sensata el que's processi an aquest vianant per lesrides i cops sobre'l seu agressor?

Semblants aberracions de part de persones sensates, encara que encegades per la seva passió germanòfila, són, a tè, ben deplorables, i ens han semblat, per altra part, massa monstruoses, per deixar-les passar sense protesta.

I en quant als catalanistes de «La Veu de Catalunya», ja arreglarem comptes després de la guerra. Al Sanctus els esperem.

LLUIS PELLISSIER

La Política

Anants i vinents

Han retornat de Madrid el senador senyor Daurella i els diputats a Corts senyors Verdaguer i Callís, Vila, Dasca i Bertrand i Serra.

Miting sospés

La comissió nomenada en l'Assamblea magna d'entitats progressives per a l'abaratiment de les subsistencies, ha acordat sospendre els séus treballs per manca d'ambient i renunciar a la celebració del miting que havien anunciat en el Palau de Belles Arts.

Un obsequi

Ahir matí, en el seu domicili particular, tingué lloc l'acte de l'entrega al rector de l'Universitat, doctor Carulla i Margenat, de les insignies de la creu d'Alfons XII.

Aquestes insignies són obsequi de tothom que coadjuven a les tasques docents en el districte universitari.

A aquesta prova d'afecte i consideració al queie i a l'amic hi han contribuit tots, menys comptadíssimes excepcions.

CANÇONER

CORRANDA

Qui diu que'l negre vesteix,
no enten pas gens de colors;
o sig estimar dos ulls negres
i m'han resultat traidors.

Curs Ramón Lull a l'Universitat

En la tercera conferencia del «Curs Ramón Lull» explicada a la Facultat de Filosofía i Lletres de la Universitat, el catedràtic doctor Carreras i Artau va documentar la hipòtesi establerta en la conferencia anterior de que l'Art general lulliana consistía essencialment en una Art mística de Predestinació. An aquest efecte, després de historiar la difusió de la Astrología judiciaria a Espanya i especialment a Catalunya, mostrà, amb la lectura de textes, el grau de l'afició astrològica en Lull. Explicà el grafisme de l'«Ars Magna» desentranyant son sentit místic-teològic. Estudià metòdicament el procés de gradació de la plàstica lulliana dels intrincats procediments demostratius de l'Art combinatoria fins les manifestacions més esplèndidament poètiques. Resumí l'estat de la discussió sobre la influencia oriental en la producció den Lull, i apreciant en son just valor les conclusions de l'escola aràbigo-espanyola, remarcà el caràcter essencialment popularista del simbolisme lullià. Finalment, subratllá el valor extraordinari del llenguatje arromançat den Lull, i amb aquest motiu esboçà un projecte de vocabulari - definicionari de idees lullianes, donant a conéixer alguns dels treballs d'investigació que sobre aquest important assumple té iniciats la Càtedra d'Etica.

IDEARI

CARNAVAL

VIII

Ara fa s'han fet mestresses del carrer les màscares de gent gran. Deixem doncs les petites màscares que circulaven pel passeig enriallant a tothom. Avui ja estem en l'epogeu del curt reialme de Missenyor Carnaval. I el solitari, el que via en una dispesa i no té amics ni companys i és massa timit per divertir-se tot sol, surt de casa a entrada de fosc per a donar una volta pel carrer i per esbargir un xic el tedi que'l consum.

IX

El solitari és ben jove. Te la familia lluny i ha vingut aqui per a estudiar coses remotes, pensionat per l'estat del séu pais. En aquest, dies un aborriment estrany el domina. Pensa amb els altres carnavals entre els séus, entre els amics de sempre. La cambra de la dispesa és un xic fosca i s'obre una sola finestra amb un humit cel-obert, en el qual se sent, a totes les hores del dia, una criada que canta sempre la mateixa cançó. Els altres dies corre biblioteques i pren les notes que necessita pel séu treball. Però avui totes són tancades. El cel-obert és més trist i més humit que mai. Adhuc la criada no canta. Hi ha un gran silenc pel voltant. La dispesa està buida, tothom hi sortit a divertir-se. La claror li comença faltar sobre les quartilles blanques i sobre la libreta on ordena els apunts. Per això el solitari prèn el barret i surt.

L'AMIC.

RIBERA I ROVIRA

CORRANDES POPULARS

* * *

Exemplars enpaperverjurat: 0'30 ptes
Idem. en paper de fil numerats i signats per l'autor: 1'00 pta

* * *

De venda: En l'administració d'EL POBLE CATALÀ i en la Llibrería "LAVENÇ".

Les eleccions provincials

BARCELONA

Els tres districtes de la capital en els quals s'han d ecelebrar eleccions de diputats provincials la primera quinzena de març vinent, se composen dels següents districtes municipals i seccions:

Districte I provincial
Elegeix 1 diputat

Districte VI municipal.—Seccions 1 a 38, 46 i 47.—Des del carrer del Carme a Provença.

Districte VII municipal.—Seccions 52 a 54.—Les Corts de Sarrià.

Districte VIII.—Seccions 23 a 30.—Sant Gervasi de Cassoles.

Districte IX.—Seccions 1 a 11.—Sant Andreu de Palomar i 18 i 19.—Santa Eulalia.

Municipis de Badalona, Sarrià, Santa Coloma de Gramanet i Sant Adrià de Besós.

Districte II provincial
Elegeix 4 diputats

Districte I municipal.—Seccions 14 a 23.—Poble Nou.

Districte II municipal.

Districte III idem.

Districte IV idem.

Districte VI.—Seccions 39 a 45 i 48 a 50.—Des de Provença, antic terme de Gracia.

Districte VIII.—Seccions 1 a 22.—Gracia i Vallcarca.

Districte IX.—Seccions 9 a 17.—Sagrera, Camp de l'Arpa i Horta.

Districte X.—Sant Martí de Provensals.

Districte III provincial
Elegeix 4 diputats

Districte I municipal.—Seccions 1 a 13.—Barceloneta.

Districte V municipal.

Districte VII.—Seccions 1 a 51.—Poble Sec, Sant Antoni, Hostafranchs i Sans.

La unió de les Esquerres

La decisió presa pel nostre partit de sumar-se al moviment d'esquerres que s'anuncia favorablement a Catalunya, ha produit entre'ls nostres amics un veritable entusiasme, per creure la nostra generosa actitut la que mes s'adiu amb els arrelats sentiments de catalanitat i lliberalisme que hem professat sempre.

A tot arreu les forces de la democracia catalana que's mouen dintre els forts ideals d'autonomia i república, s'ajuntem prescindint de tot particularisme partidista, fent esperar, davant aquests bells preliminars, que la propera lluita reconliará tota la familia democràtica catalana, preparant-la per la defensa del govern popular en la Mancomunitat de Catalunya, obra del poble i per al poble, i no estadi burocratic d'una oligarquia ambiciosa.

Del nostre confrare «El Progreso»:

«No es dudoso siquiera el éxito de la próxima lucha: el alma de la raza está con nosotros; lo mismo en Barcelona que en toda Cataluña, el espíritu autonomista y republicano sentiráse uno frente a las derechas coaligadas; y será inútil que pretendan los de la Liga buscar coaliciones parciales con los republicanos en aquellos distritos en que la reacción es un estigma ignominioso; todos sabemos qué idea guía sus pasos y el por qué del empeño en dominar en el gobierno de la Mancomunidad.

Por otra parte, ahora se lucha por la vida o la muerte del derecho nuevo en Cataluña.

El gobierno de la región es lo que va en la contienda.

Somos, lo decimos muy alto, partidarios de la Mancomunidad, aunque la quisiéramos nacida de la voluntad de los Municipios y no de las Diputaciones, por ser aquéllos entidades reales y éstas sólo creaciones de la ley; pero creemos que la Mancomunidad en manos de la reacción es tan gran peligro para el derecho nuevo como excelso organismo de la libertad puede ser en manos de hombres de espíritu democrático.

¿Quién duda que la Mancomunidad puede ser, y debe ser, la afirmación en la vida del principio de la autonomía?

Pero ¿quién duda que puede ser también la absorción de las energías de un pueblo por una clase que sepa situarse dentro de la institución?

Todo depende del espíritu con que se establezca, de la idea que vibre en la mente del que lo constituye, del sentimiento que anime a los que le den realidad.

Es preciso que en toda Cataluña se piense en esto; es necesario que los republicanos se hagan cargo de lo supremo del instante. No se trata de una lucha entre bandos que pregonan las excelencias de sus respectivos matices; ni de otra en que traten de imponer los criterios particulares de sus hombres: no es una lucha de formas, por meros accidentes, por superficialidad; es un combate decisivo entre el ayer y el mañana librado en el incierto presente.

Tenemos los republicanos, el deber de buscarnos, de reconocernos enfrente del enemigo, de unir nuestros esfuerzos y de marchar juntos a la pelea. Si no lo hacemos hoy para evitar la derrota, tendremos que hacerlo mañana para ganar lo perdido...

¿Qué nos separa?

El que se sienta separado de nuestro espíritu en los momentos que se avecinan, merecerá la vergüenza del vencimiento.

Las dos grandes corrientes del republicanismo catalán, los nacionalistas y los radicales, cumplirán con sus deberes sin vacilaciones.»

La zona neutral

Adhesions

La Comissió Consistorial ha rebut dels Ajuntaments de Catalunya les adhesions seguents:

Passanant, Puigcerdà, Poboleda, Caseres, Rojals, Cantallops, Ginestar, Caldes de Malavella, Vilanova de l'Aguda, Isorbol, La Piña, Setcases, Sanahuja, Llorach, Lullpelac, Molló, Santa Maria de Miralles.

El manifest del Comité d'entitats obreres

El Comitè d'entitats obreres i cooperatives a favor de les zones neutrals, que compta amb l'apoi de totes les entitats més importants de la nostra ciutat, ha publicat l'anunciat manifest, que actualment s'està repartint entre les societats, periòdics i institucions obreres de Barcelona i de les més importants poblacions de Catalunya.

Aquest manifest comença explicant lo que són les zones neutrals i diu:

«S'anomena Zona Neutral a una extensió de terreny contigua a la frontera i generalment a un litoral, en la qual ademés de poder-s'hi realitzar lliures de tota mena de drets tota classe de transaccions i manipulacions d ecaràcter comercial (lo que constitueix els ports i dipòsits francs), poden introdur-s'hi també, sense haver d'satisfer drets de Duana, primeres materies per a en ella transformar-se en productes manufacturats o semi-manufacturats, quals productes s'exporten després lliures, també a la sortida de tota mena de drets duaners. Però si aquests productes intenten entrar en el territori nacional, aleshores paguen el màxim dels drets aranzelaris, com si provinguessin directament de l'extranger.

Dintre de la Zona no poden imposarse tampoc, ni sobre les mercaderies ni sobre les construccions, impostos de caràcter provincial, municipal ni de cap mena.»

Enumera després els beneficis que reportaria per a Catalunya l'establiment de les zones neutrals, de les quals en perpetuaría un major esplendor de les industries i manufactures, aixís com també un millorament per a la classe obrera, la que proporcionaríen més treball.

Acaba el manifest, que firmen els components del Comité, fent les seguents conclusions:

Demanem com a obrers les zones neutrals:

I. Perquè no ocasionant, com no ocasionaria, perjudicis a la producció ni als obrers d'altres regions, beneficiaria als de Catalunya i de Barcelona.

II. Perquè els obrers catalans ens creiem amb dret a demanar lo que'ns pot afavorir, per quan mai ens ha dolgut lo que als de l'es demàs terres de Espanya ha pogut beneficiar, inclòs quan ens ha perjudicat a nosaltres, com el proteccionisme agrari.

III. Perquè l'avenc i prosperitat industrial ic omercial que portaría a nostra terra milloraría la situació de la classe obrera.

IV. Perquè és equivocat pensar que sols la producció agrícola pot fer rica i poderosa a Espanya.

V. Perquè és necessari aumentar la productivitat manufacturera espanyola, que dongut treball i evití la gran emigració que està escolant a Espanya.

VI. Perquè entenem que és necessari i, sobre tot, oportú en aquests moments, obrir camins a l'exportació nostra, per quant el mercat interior és massa pobre per a proporcionar treball i pa a les multituts proletaries del país.

VII. Perquè la Zona Neutral pot ésser un assaig de règims econòmics més lliberals i més justos.

VIII. Perquè fonamentaría una organització més racional del treball del país, donant més valor que avui a la capacitat professional de l'obrer i destruint el parasitisme.

IX. Perquè immediatament milloraría la situació de moltes categories d'obrers, que a consequencia de l'actual crisi econòmica ocasionada per la guerra europea, se troben en gran crisi.

De l'U.F.N.R.

La Junta Municipal als Centres adherits a l'U. F. N. R. de Barcelona

Per acord près per la Junta Municipal se prega a tots els Centres i entitats del partit a Barcelona, que entreguin a la Secretaría d'aquesta J. M. un relat complet sobre l'actual constitució de totes les Juntes i Consells Directius de les entitats d'U. F. N. R. a Barcelona, junt amb la declaració del séu nombre de socis.

Barcelona, 20 de gener de 1915.

El president de la J. M.

I. Ribera i Rovira

En Jaume Carner

Ahir matí amb l'exprés va retornar de Madrid, després d'intervenir en les tasques parlamentarieis, l'il·lustre diputat a Corts pel Vendrell, nostre estimadíssim amic En Jaume Carner.

El discurs d'En Carner defensant la gestió del digne president de la Diputació Provincial de Tarragona, el nostre amic i correligionari senyor Mestres, dels atacs injustos de la gemeta reaccionaria, ha produit excel·lent efecte en aquelles comarques.

En una de les pròximes edicions publi-

Albert Bastardas, advocat, s'ha trasladat a la Rambla de Catalunya, 47, 1.º